

Aktuality z Evropské unie oblast environmentální politiky a legislativy

Číslo: 8/2013

Vyšlo 30. 8. 2013

EU: Podpora pro jádro by narušila trh

Očekává se, že Komise na konci září představí pokyny pro modernizaci podpory v oblasti energetiky. Z dokumentu, který minulý měsíc unikl do médií, vyplývá, že poskytování státní podpory by se mohlo vztahovat i na jaderné elektrárny. Přímá podpora se jaderným elektrárnám v Evropě doposud udělovala v případě krátkodobého nouzového financování. Nyní by podle všeho mohla být poskytována dlouhodobá provozní podpora pro nově postavené jaderné bloky. Poslední slovo by při udělování podpory měla mít nadále Evropská komise.

Ať už přijde Komise s jakýmkoliv návrhem, podle zasvěcených pozorovatelů lze očekávat dohady mezi členskými zeměmi, které jádro odmítají (např. Německo nebo Rakousko), a těmi, které jadernou energii hodlají ve svém energetickém mixu podporovat. Mezi ně patří Velká Británie, ale také Česká republika nebo Slovensko.

Vlády, které chtějí elektřinu z jádra rozvíjet, v současné době zjišťují, že bez garancí nejsou investoři ochotni nové jaderné elektrárny stavět. V této oblasti v Evropě neexistuje společný zájem jednotlivých členských států. Řešení z centra tak může být vždy neefektivním, nedostatečným a slabým kompromisem, který nemůže zajistit dlouhodobou stabilitu, kterou sektor energetiky potřebuje.

Euractiv.cz: [Usnadnění státní podpory pro jádro by narušilo trh, zní kritika v EU](#)

Dohodu o snižování emisí CO₂ z aut brzdí německé volby

Europoslanci a členské země se před nedávnem dohodli na kompromisu ohledně nové legislativy ke snižování emisí CO₂ z automobilů. Finální schválení nových předpisů se však odkládá. Podle diplomatických zdrojů je to kvůli silnému tlaku Německa, které hájí zájmy svých automobilek. Diplomáté několika evropských zemí si stěžují na nátlak, který Německo vyvíjí v souvislosti s novými předpisy pro snižování emisí CO₂ z automobilů. Podle zdrojů bruselské redakce EurActivu je neobvyklý tlak cítit i na nejvyšší politické úrovni.

V současné době se v Evropském parlamentu i mezi členskými státy projednávají dvě nařízení, která stanoví nástroje pro snižování emisí CO₂ z nových osobních automobilů a dodávek do roku 2020. Na konci června se členské země a europoslanci neformálně shodli na kompromisu, který bylo potřeba už jen formálně potvrdit. V Radě se ale projednávání nové legislativy zaseklo. Podle diplomatů za tímto rozhodnutím stojí právě tlak Německa. Kancléřka Angela Merkelová podle zdrojů EurActivu před summitem osobně telefonovala například s irským premiérem Endou Kennym. Podle jejich informací hovořila v souvislosti s emisní legislativou o budoucnosti záchranných fondů pro irské banky postižené krizí.

Maďarským nebo nizozemským představitelům se pak prý dostalo varování, že by mohly být ohroženy investice německých automobilek v jejich zemích. O nařízeních pro snižování emisí z aut se bude pravděpodobně rozhodovat až po německých spolkových volbách, které jsou naplánovány na září. Podle dalšího zdroje tento vývoj narušuje celý vyjednávací proces mezi Radou, Parlamentem a Komisí. Systém superkreditů se nelíbí především ochráncům životního prostředí, kteří tvrdí, že díky superkreditům se automobilkám nabízí větší prostor pro manévrování, a množství emisí se kvůli tomu bude ve skutečnosti snižovat pomaleji.

Euractiv.cz: [Kvůli snižování emisí CO₂ z aut Německo vyvíjí neobvyklý tlak, tvrdí diplomaté](#)

ILUC v Evropském parlamentu

Model používaný v EU pro hodnocení nepřímých změn využití krajiny (Indirect Land Use Changes - ILUC) nepostihuje problematiku v celé šíři. Tvrdí to nová [studie](#) uznávaného odborníka na biopaliva Tima Searchingeraz univerzity v Princetonu. Pokud se zemědělská půda využívaná pro pěstování potravin promění na půdu pro pěstování biopaliv, je samozřejmě nutné najít nové místo, kde se budou potraviny pěstovat. Podle Searchingerovy studie však není ztracena úroda kompenzována dostatečně.

„Nejsou v podstatě žádné důkazy pro to, že ty dodatečné výnosy skutečně dostaneme,“ řekl odborník EurActivu. „Bez toho máme na stole vlastně dvě špatné zprávy: musíme rozšiřovat zemědělskou půdu, ale lidé se zároveň najedí méně,“ dodal. Z každých 100 kalorií, které by mohly být získány z pšenice nebo kukuřice, jich 25 není nijak nahrazeno, pokud se namísto potravinových plodin pěstují plodiny pro výrobu biopaliv, ukázala studie, kterou zadalo sdružení Přátelé země.

Výsledky výzkumu se objevily krátce před zítřejším hlasováním výboru pro životní prostředí v Evropském parlamentu. Ten má hlasovat o návrhu, který se týká právě evropské budoucnosti biopaliv. Evropská komise v říjnu navrhla, aby se jejich využívání v EU limitovalo. Podle evropských plánů by se měla biopaliva vyrábět ze zemědělských plodin podílet 10 % na splnění cíle v oblasti obnovitelných zdrojů energie pro dopravu. Podle nového dokumentu by to nakonec mělo být pouze 5 %.

Euractiv.cz: [Europoslanci budou hlasovat o omezeních ve využívání biopaliv](#)

Pochyby ohledně zavádění alternativy k ekologickým štítkům

Výrazná většina 80% Evropanů se zajímá o ekologickou stopu výrobků, které si kupují, ukázal nový [průzkum](#) Eurobarometru. Pouze jedna třetina z 25,5 tisíce oslovených však ekologicky šetrné produkty kupuje „často“. I tak ale mírná většina (54 %) lidí odpověděla, že zelené výrobky kupuje alespoň „někdy“.

Přibližně polovina lidí by byla ochotna své nákupní zvyklosti změnit směrem k ekologičtějšímu přístupu. Zdá se, že problém pro ně ani tak nepředstavuje vyšší cena zelenějších výrobků. Chybí jim prý zejména dostatek důvěryhodných informací. Většina lidí (77 %) dokonce odpověděla, že by byla ochotná za tyto produkty platit více, pokud by mohla skutečně věřit tomu, že jsou „zelené“.

Evropská komise nedávno oznámila, že hodlá se zástupci podniků, nevládních organizací i občanů prodiskutovat zlepšení systému pro hodnocení environmentálních dopadů různých výrobků. Generální ředitelství Komise pro životní prostředí v současné době připravuje novou metodu pro měření ekologické stopy, která se zakládá na hodnocení celoživotního cyklu produktu.

Euractiv.cz: [Lidé v EU moc nevěří ekologickým štítkům na výrobcích, chystá se nový systém](#)

Klimaticko-energetická politika 2030

V EU nedávno skončila veřejná konzultace k novým klimaticko-energetickým cílům pro rok 2030. Je pravděpodobné, že bude stanoven cíl pro snižování emisí CO2 a možná také pro obnovitelné zdroje. Debata však běží nad možným závazkem pro zvyšování energetické účinnosti. Podle zastánců by měl být jedním ze základů celé politiky, podle skeptiků ale může přinést i negativní důsledky.

Na evropské úrovni se letos rozběhla debata o podobě klimaticko-energetické politiky po roce 2020. Do konce dekády jsou stanoveny cíle pro snižování emisí CO2, podíl obnovitelných zdrojů (OZE) v energetice a zvyšování energetické účinnosti. Poměrně jednoznačně se předpokládá, že stanoven bude nový cíl pro snižování emisí CO2. Zmiňuje se 40% snížení ve srovnání s rokem 1990. Uvažuje se také o závazku pro podíl OZE v energetickém mixu, ohledně cíle pro energetickou účinnost však není příliš jasno.

Pokud by byl nový cíl závazný, znamenalo by to důležitý signál a také motivaci pro přijetí konkrétních opatření na zvyšování účinnosti. [Podle](#) Evropské asociace výrobců minerálních izolací Eurima studie ukázaly, že do roku 2050 je možné se současnými technologiemi dosáhnout v budovách energetických úspor ve výši 80 %. Dlouhodobé strategie pro renovace budov tak prý musí být jádrem jakékoliv budoucí klimaticko-energetické politiky. Při stanovení politiky pro příští desetiletí by se prý mělo také uvažovat právě o budoucím vývoji směrem k roku 2050. Projevuje se to prý zejména na fungování evropského systému obchodování s emisními povolenkami (EU ETS). Nižší množství vypouštěných emisí způsobené úsporami a využíváním OZE totiž může tlačit dolů cenu uhlíku. Systém ETS se přitom i tak dlouhodobě potýká s příliš nízkými cenami povolenek.

Euractiv.cz: [Klimaticko-energetická politika 2030: bude mít smysl závazek pro energetickou účinnost?](#)

Evropa tlačí na růst, průmysl to kvituje

Členské státy EU by měly podle Evropské komise mírnit přísná úsporná opatření a začít více podporovat hospodářský růst. Jak tvrdí Komise i odborníci, České republice se přitom nabízí několik oblastí, ve kterých se může na podporu růstu zaměřit.

Podle Eleny Reitanové z Generálního ředitelství Evropské komise pro finanční a hospodářské otázky by se mělo Česko soustředit na lepší fungování výzkumné základny, kvalitnější vzdělávací systém, lépe využít potenciál trhu práce nebo snížit vysokou energetickou náročnost průmyslu. Uvedla to během [debaty](#), která se týkala doporučení pro Českou republiku ze strany Komise a Rady v rámci tzv. [Evropského semestru](#).

Svaz průmyslu se prý například s Komisí shoduje v tom, že snižování energetické náročnosti patří mezi hlavní úkoly českých podniků. Průmysl prý musí projít modernizací, protože energetická náročnost ho v současné době táhne ke dnu. Podniky by proto vyšší energetickou účinnost mohly vnímat jako příležitost - například i díky tomu, že je v současné době zatěžuje cena elektřiny.

Euractiv.cz: [Podpora ekonomického růstu klade před ČR několik výzev, shodují se odborníci](#)

Nová zelená úsporám může způsobovat výkyvy

V srpnu bude vyhlášena první výzva programu Nová zelená úsporám, který má podporovat úsporné renovace a výstavbu budov. Oproti starší verzi programu má prý některé výhody, například více dbá na podporu celkových renovací. Už nyní je možné podávat první žádosti o dotace v programu [Nová zelená úsporám](#). První výzva v rámci programu startovala 1. srpna, na podzim by měly být vypláceny první příspěvky. Vše se prozatím týká pouze rodinných domů, v příštích letech se ale budou dotace vztahovat i na bytové domy a veřejné budovy.

Prozatím je na financování programu vyčleněna 1 miliarda korun z vlastních zdrojů Státního fondu životního prostředí (SFŽP). Hlavním zdrojem financí pro dotace na energeticky úsporné rekonstrukce a výstavbu domů mají být emisní povolenky. Do konce roku by z nich Česká republika mohla podle odhadů získat asi 800 milionů korun. Program se zaměřuje na snižování energetické náročnosti stávajících rodinných domů, výstavbu rodinných domů s velmi nízkou energetickou náročností, efektivní využití zdrojů energie a na podporu přípravy a realizace opatření.

V souvislosti se zdražováním energie se od 70. let začalo energií šetřit a přestalo se větrat. Začala se instalovat těsná okna a lidé se začali domnívat, že větrat je zbytečné. Stavebním firmám se ovšem nezamlouvá, že dotace nebudou vypláceny dlouhodobě, ale na základě jednotlivých výzev. Dlouhodobý program by prý přitom umožnil průběžný příjem žádostí, takže by vlastníci domů mohli renovaci naplánovat podle své situace a nikoliv podle data stanoveného ministerstvem. Na trhu by to tak nepůsobilo výkyvy.

Euractiv.cz: [Nové zelené úsporám by prý prospělo více stability](#)

Stažení povolenek schváleno Evropským parlamentem

Plenární zasedání Evropského parlamentu schválilo dočasné stažení 900 milionů emisních povolenek ze systému aukcí. Díky tomu by se měla zvýšit jejich cena. Schválený kompromis se nakonec velmi blíží původnímu návrhu Komise. Podle řady názorů však budou muset následovat ještě dlouhodobé změny v systému obchodování.

Parlament tak schválil svou vyjednávací pozici pro trojstranné rozhovory s Evropskou komisí a členskými státy. Finální jednání by měla začít po letních prázdninách. Zdá se, že členské státy budou tzv. backloadingu také spíše nakloněny, stále se však čeká na rozhodnutí Německa. To by mělo přijít po podzimních spolkových volbách, očekávají odborníci.

V kompromisu šlo především o to, že povolenky by sice mohly být v roce 2014 z trhu staženy, nicméně již následující rok by se měly do systému aukcí vrátit. K backloadingu by navíc mělo dojít pouze za předpokladu, že nepovede k tzv. úniku uhlíku (tedy přesunu průmyslu do zemí s méně přísnou environmentální legislativou). Zhodnotit by to měla Komise. Zásadním bodem bylo také zřízení fondu pro podporu zelených inovací v energeticky náročných oborech, které by měly být financovány z části vyšších výnosů povolenek. Díky backloadingu by se totiž měla podle předpokladů Komise zvýšit jejich cena. Plenární zasedání však nakonec backloading schválilo bez požadavku na zřízení fondu i na rychlé vrácení povolenek zpět do systému. Mezi experty každopádně panuje přesvědčení, že pokud se má systém emisního obchodování vůbec postavit na nohy, budou muset následovat dlouhodobé strukturální změny, jejichž návrhy už Komise také představila.

Euractiv.cz: [Parlament schválil dočasné stažení emisních povolenek](#)

Další zprávy...

Euractiv.cz: [Industry pushes for EU ban on plastics dumping](#)
Euractiv.cz: [Europeans 'confused by green claims': Survey](#)
Euractiv.cz: [Commission backs EFSA's definition of endocrine-disrupting chemicals](#)
Euractiv.cz: [Europe must tackle air pollution, warn UN scientists](#)
Euractiv.cz: [Consumer groups urge Brussels to act faster on endocrine disruptors](#)
Euractiv.cz: [Irish clinch deal on EU's 'Horizon 2020' research programme](#)
Euractiv.cz: [Experts say food and drinks taxes not enough to combat obesity](#)
Euractiv.cz: [Dutch want their mussels free from micro-plastic litter, call on EU to act](#)
Euractiv.cz: [World leaders warned on risks of climate change](#)
Euractiv.cz: [How volcanoes and airplanes offer lessons for risk taking](#)
Euractiv.cz: [MEP calls for parliamentary risk panel to tame green 'scaremongering'](#)

PUBLIKACE

Europe's climate gap

Tato stručná publikace poukazuje na rozdíl mezi vědou o klimatu a činností EU. Evropská unie často opakuje svůj závazek omezit globální oteplování na 2 °C, lídři EU předpokládají 50% šanci na překročení 2 °C. Publikace obsahuje doporučení pro lepší odhady v oblasti klimatu a energetické politiky.

Foeurope.org: [Europe's climate gap](#)

WWF position on 2030 EU Climate and Energy policy

Jelikož EU nastavuje klimatické a energetické politiky pro období po roce 2020, představuje i WWF svůj názor na to, jak by tyto cíle měly vypadat. Představuje rovněž nástroje, které jsou potřebné pro jejich podporu, aby EU mohla dosáhnout zabezpečení dodávek energie, konkurenceschopnosti a udržitelnosti u každého členského státu.

Panda.org: [WWF position on 2030 EU Climate and Energy policy](#)

WWF response to the EC's consultation on the 2015 international climate

WWF chce předložit celou řadu zásadních připomínek, které by měly být začleněny do vznikajícího podkladu pro mezinárodní dohodu o změně klimatu v roce 2015. V první řadě jde o zásadu rovnosti, která by měla být oporou adekvátního snížení emisí. Toto je následované návrhem, aby emise skleníkových plynů začali klesat během nadcházejícího desetiletí - v souladu s nejnovějších poznatků klimatologů a analytiků je potřeba udržet průměrné globální teploty pod nárůstem výrazně nižším než 2 °C.

Panda.org: [WWF response to the EC's consultation on the 2015 international climate change agreement](#)